

Тема: поема “Мойсей” – одна із вершин творчості І. Франка.

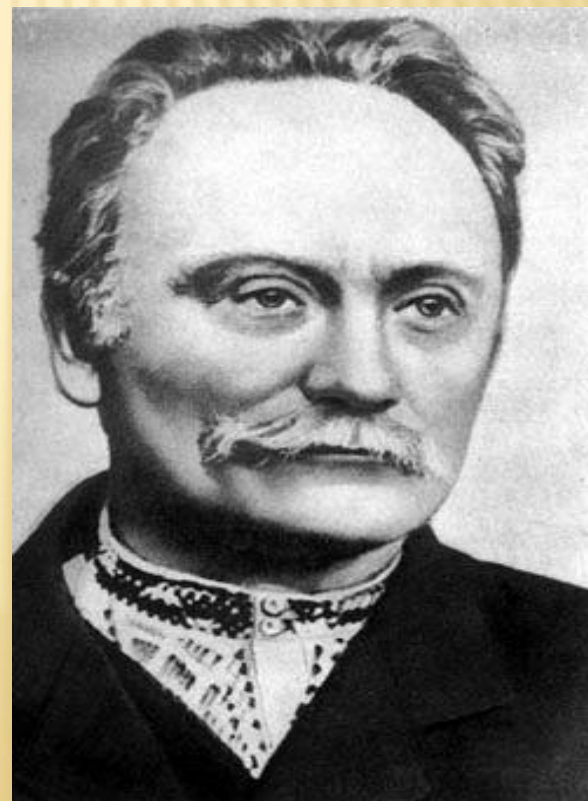
Мета: розкрити образ Бога в поемі як силу, яка цілеспрямовує, запобігає хаосу в душі людини та суспільстві; показати в образі Мойсея внутрішню боротьбу з духовного матеріалістично-корисливим, що уособлене в образі Азазеля; спрямувати дітей до вищих духовних цінностей які концентруються в

Не гасіте ж
СВЯТОГО ОГНЮ...
І. Франко

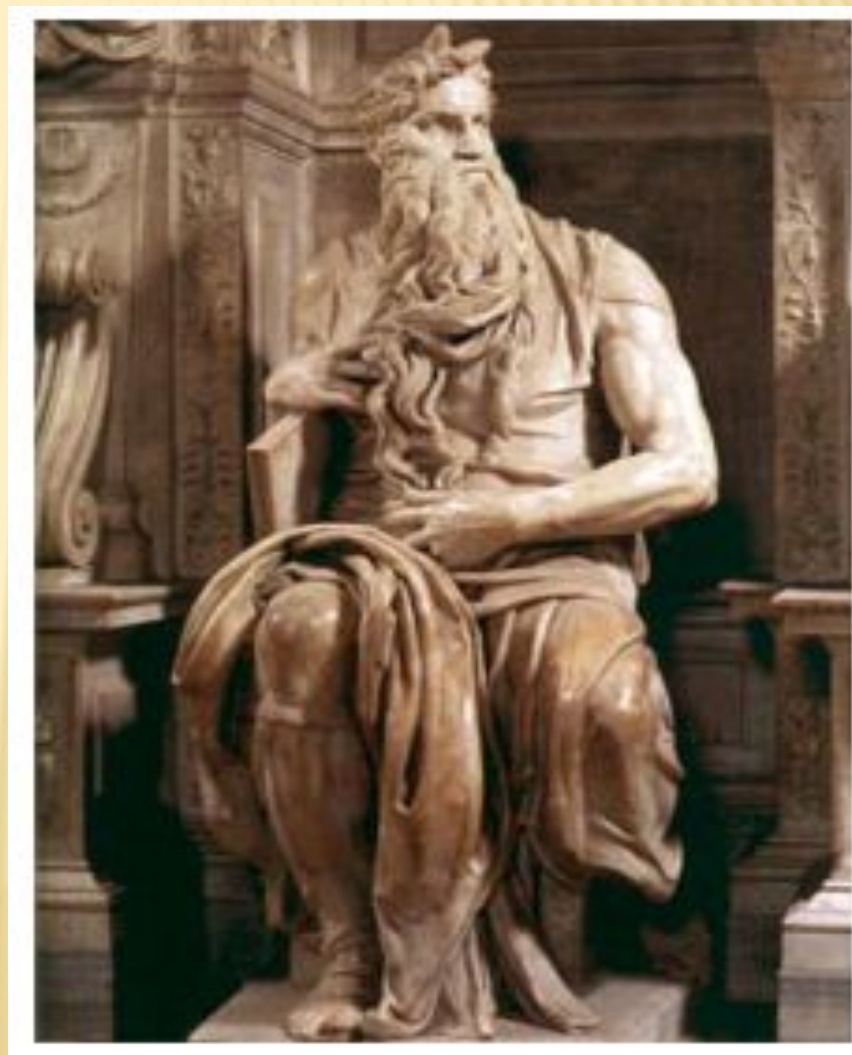

План уроку

1. Біблія як джерело натхнення Івана Франка;
2. Бог - всеосяжна сила, яка організовує, цілеспрямовує.
3. Азазель як уособлення матеріалістичного погляду на світ.
4. Мойсей як виконавець Божої волі.
5. "Та прийде колись час і для вас..."

Дочка письменника Ганна Франко-Ключко згадувала: “Надзвичайне враження на тата зробила статуя Мойсея...”

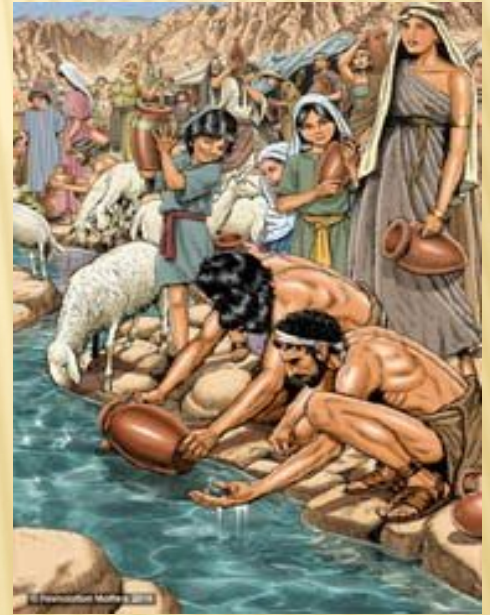

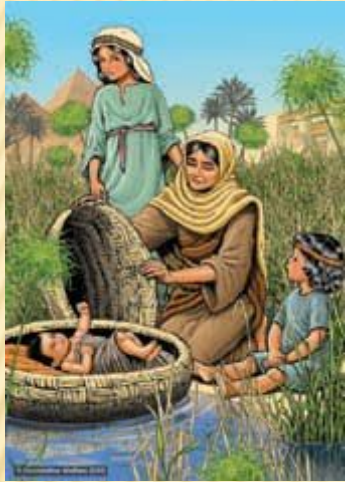
The background image is a painting. On the left, there is a dark, ornate stone structure, possibly a tomb or a monument, with intricate carvings. In the center background, a figure with a large, golden, spiky headpiece or crown is visible, looking towards the right. The foreground is dominated by a large, golden, fish-like object, possibly a golden fish or a large, ornate fish-shaped object, lying on a bed of green and yellow plants. The overall scene is set in a natural, outdoor environment with a warm, golden light.

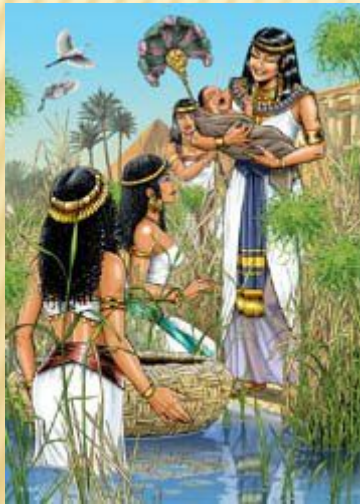

Мойсей народився в Єгипті в єврейській родині у ті часи, коли євреї були в рабстві у єгиптян. Фараон, який не вірив у відданість євреїв, наказав убивати всіх єврейських немовлят чоловічої статі. Коли Мойсей народився, його матері Йохевед вдалося приховувати немовляти у себе вдома протягом 3 місяців. Не маючи більше можливості його ховати, вона залишила немовля в кошику у заростях очерету на березі Нілу.

Через деякий час маленького Мойсея знайшла дочка фараона, яка прийшла до річки на купання. Зрозумівши, що перед нею єврейська дитина, принцеса зглянулася над сумним немовлям і за порадою сестри Мойсея Міріам, яка здалеку спостерігала за тим, що відбувається, погодилася покликати годувальницю-ізраїльтянку. Міріам покликала Йохевед, і, таким чином, Мойсей був відданий своїй матері, яка вигодувала його.

«І підросло те дитя, і вона привела його до
дочки фараона, і він став їй за сина»

(Вих. 2 10.) Добра принцеса, дочка фараона,
згодом із єврейським народом на чолі з
Мойсеєм пішла з Єгипту.

Мойсей, будучи свідком несправедливого і жорстокого поводження єгиптян із євреями, не міг спокійно переносити це. Одного разу він побачив, що єгипетський наглядач б'є єврея. Заступившись за одноплемінника, у пориві гніву він убив кривдника. Після цього Мойсей змушений був тікати в пустелю на схід від Єгипту. Там Мойсей одружився на доньці мадіамського жреця і почав пасти худобу свого тестя.

Фрагм30.10-31.05

Через багато років Мойсею явився Бог і говорив з ним із охопленого полум'ям куща на горі Хорив. Він дав Мойсею завдання врятувати євреїв від знищення, вивівши їх із Єгипту до Палестини. Мойсей спробував ухилитися від покладеної на нього місії, посилаючись на своє недорікуватість. Бог пообіцяв, що брат Аарон буде його «устами». Після цього Мойсей зустрівся з Аароном і разом із ним повернувся в Єгипет для виконання місії порятунку єврейського народу.

Фрагмт 0.44-46

Хоча ізраїльтянам було дозволено піти, однак дізнавшись, що євреї справді залишили Єгипет, фараон Рамзес II відправив за ними свою армію. Згодом люди, яких вів Мойсей, побачили на горизонті солдатів, що наближались, але втікати їм було нікуди — попереду розстилалося Червоне море. За наказом божим Мойсей підняв над морем свою палицю, і води розступилися. Ізраїльтяни перейшли через море, а війська фараона поглинула вода.

An open book with text on the pages, illuminated by rays of light. The text is in a serif font, and the pages are yellowed with age. The background is dark, and the light rays create a dramatic effect.

Через три місяці мандрівники досягли гори
Синай. Тут Бог відкрив Мойсею Свій Закон і
дав йому 10 заповідей

Ізраїльтяни, забувши про своє покликання,
повстали проти Мойсея, за що були приречені
до сорокарічних блукань пустелею

Основною темою поеми я зробив смерть Мойсея як пророка, не признаного своїм народом. Ця тема в такій формі не біблійна, а моя власна, хоч і основана на біблійнім оповіданні

І.Франко

“Сильна, уперта натура, яка цілою вийшла з житейського бою, – писав про зустріч з І. Франком у 1905 році Михайло Коцюбинський. “В своїй убогій хаті сидів він за столом босий і плів рибацькі сіті, як бідний апостол. Плів сіті й писав поему “Мойсей”. Не знаю, чи попалася риба у його сіті, але душу мою він полонив своєю поемою”. Основою поеми поет зробив смерть Мойсея як пророка, невизнаного народом. У Франковій поемі смерть Мойсея на вершині гори перед обличчям Бога мотивована тим, що його відштовхнув власний народ, розчарований його сорокалітнім проводом. Поема “Мойсей” має алегоричний характер, поет думав про український народ і про український народ співав пісню.

Поема "Мойсей" Івана Франка –

це філософський твір, в якому письменник порушує багато проблем. Основна з них – вірність меті,

а точніше - вірність Богові у виконанні Його волі. Цю проблему поет розкриває через образи Бога, Азазеля, Мойсея і народу,

з яких ми розглянемо три перших.

...Воздвигне Вкраїна свогого Мойсея...

П.Тичина

Поема “Мойсей” написана І.Франком у

січні-липні 1905р. Якими подіями жив тоді світ і Україна зокрема?

Це був час початку першої російської революції – доба змін і сподівань. Українське громадянство порушувало такі важливі проблеми:

- ✓ піднесення національної гідності,
- ✓ зростання свідомості,
- ✓ народ як головна рушійна сила історії,
- ✓ взаємини вождя і народу, суспільна роль слова.

Проблемні запитання і завдання

- Прочитати й у ході уроку осмислити думку Мікулаша Неврлія: *"Перенісши біблійний сюжет на рідний ґрунт, Франко створив багатопроблемний філософський твір, який сягає корінням історичної долі українського народу, зачерпнути при цьому страдницької долі свого геніального творця"*.
- Як жити українцям?
- Якими шляхами йти до щастя?
- Яким вождям довіряти свою долю?

ПРОБЛЕМАТИКА:

- вождь і суспільство;
- митець і суспільство;
- людина і суспільство;
- добро і зло;
- воля і рабство;
- матеріальне і духовне;
- юрба і народ;
- самотність і натовп;
- мрії і дійсність;
- сумніви і віра;
- людина в історії.

Іван Франко

Мойсей

Поема

Пролог

Народе мій, замучений, розбитий,
Мов паралітик той на роздорожжю,
Людським презирством, ніби струпом, вкритий!

Твоїм будущим душу я тривожу,
Від сорому, який нащадків пізних
Палитиме, заснути я не можу.

Невже тобі на таблицях залізних
Записано в сусідів бути гноєм,
Тяглом у поїздах їх бистроїзних?

Невже повік уділом буде твоїм
Укрита злість, облудлива покірність
Усякому, хто зрадою й розбоєм

Тебе скував і запряг на вірність?
Невже тобі лиш не судилось діло,
Що б виявило твоїх сил безмірність?

Невже задарма стільки серць горіло
До тебе найсвятішою любов'ю,
Тобі офіруючи душу й тіло?

Задарма край твій весь политий кров'ю
Твоїх борців? Йому вже не пишаться
У красоті, свободі і здоров'ю?

Задарма в слові твому іскряться
І сила, й м'якість, дотеп, і потуга,
І все, чим може вгору дух піднятися?

Задарма в пісні твоїй ллється туга,
І сміх дзвінкий, і жалоці кохання,

An open medieval manuscript is shown, featuring two columns of dense Latin text on each page. A central miniature, likely a woodcut or illuminated page, depicts a scene with figures and architectural elements. The text is written in a Gothic script. The manuscript is bound in a dark cover, and the pages are slightly aged.

Притча-алегорія –
інакомовна оповідь повчального змісту

СЛОВНИКОВА РОБОТА ПО ТВОРУ “МОЙСЕЙ” І.ФРАНКА

Єгова. В перекладі означає *суцйй* і втілює Того, хто сказав про себе: «Я єсьм Альфа і Омега, перший і останній».

Вавилон. У перекладі означає змішування. Вавилон — столиця царства Ушиврода. Та не довго бриніла слава цього великого і красивого міста, сади якого — одне із семи див світу. Згідно з пророцтвом, воно перетворилося на руїни і стало символом усього нечистого, спокусливого, оманливого

Палестина. Так називається земля гебреїв, земля Господня, свята земля Ізраїлева, земля обітована, ханаанська земля, що лежала в самому центрі давнього світу. Тому Господь говорить: «Єрусалим я поставив серед народів *Авірон, Датан- супротивники Мойсея* Азазель- диявол, “темний демон одчаю”

Дерева — се народи землі,
А король у їх колі —
Божий вибранець, син і слуга
Господевої волі

Робота над тезами статті Уласа Самчука "Нарід чи чернь?" (1941).

- Хто ми? Нарід чи чернь? Нація чи маса?.. Організована, свідома, вигранена збірна одиниця без'язиких і безликих постатей?
- ...не переконані внутрішньо, що весь той людський матеріал...вповні заслуговує на назву нарід. З жалем стверджуємо, що величезна маса живих людиноподібних істот не розуміє і не усвідомлює в собі двох дуже важливих і основних елементів: людську гідність і національну свідомість.
- Почувати себе людиною,., почувати себе свідомим у всіх своїх вчинках - значить зламати самих себе, це значить втратити основний стрижень буття, це значить перекреслити своє моральне обличчя.
- Національна свідомість - це перша передумова широкої, свідомої і творчої чинності взагалі. Денаціоналізована людина не може сильною, не може мати міцного морального хребта, не може бути повним характером.
- ...Не все одно, хто як говорить, яким богам молиться, які книжки читає... А коли - все одно, це значить, що ми не нарід, не якась спільна історична збірна сила, а невиразна юрба, сіра маса, вічно принижена без всяких ідеалів чернь.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Знайти у тексті поеми відповіді на запитання і скласти усно зв язну розповідь на тему:

1-й варіант

Мойсей – самовідданий
слуга народу

1. Як змальовано зовнішність Мойсея?
2. У чому вбачає пророк мету свого життя?
3. Що допомагає здійснити їх?
4. Які думки висловлює поет устами Мойсей про призначення людини на землі?
5. Як виражено ставлення Франка до пророка?

2-й варіант

Народ у поемі Франка
“Мойсей”

1. Чому невідворотний конфлікт між народом і пророком?
2. В які моменти автор співчуває ізраїльтянам, за що засуджує, що схвалює?
3. Яким змальовано народ на початку і в кінці твору?
4. В яких епізодах твору висловлюється Віра поета в силу народу?